

บทคัดย่อ

โครงการโบราณคดีบนพื้นที่สูงในอำเภอปางมะผ้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์ที่จะสืบค้นและสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางวิชาการในเรื่องของ “คนและวัฒนธรรมของคนที่อยู่บนพื้นที่สูง” ในป่าเขตแบบฤดูกาลตามลำดับของเวลา ก่อน-หลัง เพื่อทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับตัวของคนบนพื้นที่สูงในอดีต และเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมในบริบทของภาคเหนือและประเทศไทย เพราะในขณะนี้ยังมีการค้นคว้าวิจัยที่น้อยมากในลักษณะภูมิประเทศที่เป็นพื้นที่สูง

การประชุมทางวิชาการเรื่อง “คน วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมโบราณบนพื้นที่สูงในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน” ได้รับเงินสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่าย 1 นโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ ดำเนินการวิจัยเป็นเวลา 2 ปี ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม 2544 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2546

การประชุมครั้งนี้เป็นการบูรณาการองค์ความรู้จากผลการวิจัยด้านโบราณคดี ซึ่งสืบค้นเรื่องราวสังคมวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมโบราณ ด้านมานุษยวิทยากายภาพ ซึ่งค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับเรื่องของชนดั้งเดิม และด้านวงปีไม้ ซึ่งวิจัยในเรื่องสภาพแวดล้อมโบราณตั้งแต่ 2,000 ปี มาแล้วจนถึงปัจจุบัน

จุดประสงค์ของการประชุมทางวิชาการนี้ คือ 1) เพื่อให้มีการระดมความคิดและรับฟังความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์อันจะช่วยให้คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยช่วงสุดท้ายอย่างมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณชนทั่วไป โดยเฉพาะการคืนความรู้สู่ชุมชนท้องถิ่น และ 3) เพื่อเป็นเวทีที่ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ ที่มีความสนใจสร้างความชำนาญเฉพาะทางทั้งด้านโบราณคดี มานุษยวิทยากายภาพ และวงปีไม้

เนื้อหาแบ่งเป็นด้าน ๆ เช่น โบราณคดี ได้แก่ ภาพรวมของพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมบนพื้นที่สูงในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดย รัศมี ขูทรงเดช ความหลากหลายของชาติพันธุ์ของคนบนพื้นที่สูงในอำเภอปางมะผ้า จ. แม่ฮ่องสอน โดย อุดมลักษณ์ สุนตระกูล โบราณคดีที่เพิงผาถ้ำลอด : วิถีชีวิตของคนสมัยไพลสโตซีนตอนปลาย-โฮโลซีนตอนปลาย โดยวีรศักดิ์ แคล้วคำพูน กิจกรรมและการใช้พื้นที่ในสมัยไพลสโตซีนตอนปลายถึงโฮโลซีนตอนปลาย ที่แหล่งโบราณคดีเพิงผาบ้านไร่ โดยเดชพิรุฬห์ ศีระบุตร วัฒนธรรมโลงไม้หรือโลงผิมนม: ยุคก่อนประวัติศาสตร์ของแม่ฮ่องสอน? โดย

รัศมี ชูทรงเดช โบราณสถานสมัยประวัติศาสตร์บนพื้นที่สูง โดยเจดศักดิ์ ตรีรยาภินันท์ A

Geographical Analysis of Prehistoric Sites in Pang Mapha by Edward Richardson

มานุษยวิทยาได้แก่ ภาพรวมของงานวิจัยด้านมานุษยวิทยากายภาพ โดย สุภาพร นาคบัลลังก์ รอยโรคของฟันในกลุ่มคนวัฒนธรรมโลงไม้ โดย สุนทรา วัฒนาวารีกุล ขนาดฟันแท้ของคนโบราณที่ปางมะผ้า โดย

สุภาพร นาคบัลลังก์และ มธุรพจน์ บุตรไววุฒิ ลักษณะฟันของคนโบราณที่ปางมะผ้า โดย สุภาพร นาคบัลลังก์ ความก้าวหน้าของการสกัด mitochondrial DNA และการวิเคราะห์ลำดับ nucleotide sequence ของฟันจากโครงกระดูก จากโบราณคดีบนพื้นที่สูงในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยฉัตรชัย ฉันทไพศาล วงปีไม้ ภาพรวมเกี่ยวกับการศึกษาถึงแวดล้อม ในอดีตบริเวณแหล่งโบราณคดีที่สูงที่ปางมะผ้า โดยนาฏสุดา ภูมิจำนงค์ การศึกษาวงปีไม้ในปัจจุบันกับสภาพภูมิอากาศ โดย อารีรัตน์ หักฐะเมตตา และ กฤษฎาพันธุ์ ผลกิจ การศึกษา วงปีไม้จากโลงไม้ถ้ำบ่อไคร้ โดยสินีนานู วรรณศรี โลงไม้ที่เพิงผาบ้านไร่กับการตีความจาก ค่าอายุของวงปีไม้ โดยพิพัฒน์ กระแจะจันทร์ ย้อนรอยอดีตจากวงปีไม้ โดยนาฏสุดา ภูมิจำนงค์ สภาพแวดล้อมโบราณ สภาพแวดล้อมโบราณช่วงสมัยไพลสโตซีนตอนปลาย-โฮโลซีนตอนปลายบนพื้นที่สูง ในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดย รัศมี ชูทรงเดช การศึกษาละอองเรณูจากแหล่งโบราณคดีเพิงผาบ้านไร่และเพิงผาถ้ำลอด โดยนาฏสุดา ภูมิจำนงค์ ธรณีวิทยาทางโบราณคดีของเพิงผาบ้านไร่และถ้ำลอด โดยชวลิต ขาวเขียว

CONTRIBUTED PAPERS Pinnacle Peaks: Prehistoric Cultural Sites in the Nam Lang

Catchment, Pang Mapha district, Mae Hong Son by John Spies Open Lithic Sites in

Northwest Thailand A Preliminary Report by John Spies